

Банк ідей

Існують різні формати викладання предметів у рамках навчальної програми за допомогою жвавих і цілеспрямованих дебатів. Такі структуровані завдання можуть бути ефективнішими за традиційні обговорення в класі, групі та парах або хорошим переходом до них. Спробуйте організувати деякі з наведених нижче видів дебатів.

«Акваріум»

Робота проходить у два етапи. Це допоможе структурувати дискусію та вдосконалити навички сприйняття на слух.

- ✓ Клас слід розділити на дві групи.
- ✓ Одна група утворює внутрішнє коло, інша — зовнішнє.
- ✓ Внутрішнє коло обговорює тему, зовнішнє слухає та робить примітки щодо цікавих моментів, нової або суперечливої інформації.
- ✓ Ніхто з зовнішнього кола не повинен говорити. Внутрішнє та зовнішнє кола міняються місцями й проходять вищенаведені етапи спочатку.

Варіація: група зовнішнього кола також може робити примітки про ефективність дебатів. Такий спосіб взаємооцінювання допоможе підготувати майбутній виступ.

Варіація: два кола можуть представляти різні сторони дискусії. В такому разі зовнішнє коло буде питати, а внутрішнє відповідати.

Запитай та обміняй

- ✓ Усі використовують картки з темами для коротких обговорень у парах.
- ✓ Усі починають із картки з запитаннями.
- ✓ Усі об'єднуються в пари й ставлять одне одному запитання зі своїх карток, потім обмінюються картками й повторюють процес із новими партнерами, поки час не закінчиться.

Варіація: у всіх є картки з темами, але треба придумувати власні запитання.

Варіація: усі вислуховують думки щодо своїх тем і реагують на них.

Дискусійна карусель

- ✓ Дискусійна карусель дозволить провести ефективні обговорення різних питань чи ідей у малих групах.
- ✓ Учитель розміщує запитання/ідеї на майбутніх «станціях» у класі.
- ✓ Клас ділиться на групи.
- ✓ Групи обходять кожну станцію, обговорюють її тему та записують свої відповіді/думки.
- ✓ Після того, як кожна група відвідає всі станції, учні та учениці повертаються на свої місця.
- ✓ Потім увесь клас обговорює кожну станцію та ділиться думками й відповідями.

Сильніші групи: дайте учасникам складніші запитання та/або менше часу.

Слабші групи: на кожній станції чату є аркуш із запитаннями/ підказками, які допоможуть стимулювати дискусію.

Запропонуйте групам для початку зробити відкрите обговорення, щоб усі могли зрозуміти, як виглядає ефективна групова дискусія.

Варіація: зробіть це грою! Якщо на кожній станції будуть запитання з контрольної, всі отримують бали залежно від правильності відповідей — а найкращі, можливо, ще й призи.

Повітряна куля

- ✓ Учитель роздає шаблони повітряної кулі або пропонує намалювати повітряну кулю самотужки.
- ✓ У повітряній кулі є кілька персонажів.
- ✓ Повітряна куля швидко спускається і скоро впаде на землю.
- ✓ Щоб запобігти аварії, слід вирішити, кого скинути за борт.
- ✓ Персонажів можна обирати. Це можуть бути відомі люди або представники певних професій (медсестра, вчитель, пожежник, адвокат...).
- ✓ Усім буде призначено по персонажу. Учасники й учасниці мають навести аргумент, щоб обґрунтувати, чому саме його/її не слід викидати з повітряної кулі.
- ✓ Після озвучення аргументів можна поставити додаткові запитання.
- ✓ Після подальшого обговорення клас спільно вирішує, кого ж викинути за борт.

На повітряній кулі можуть летіти предмети, поняття чи матеріали, вчені, винахідники, матеріали, математичні формули, письменники, художники, музиканти, філософи, державні службовці тобто будь-хто або будь-що, що стосується тематики навчальної програми. Усі по черзі дискутують із класом (або групою, якщо вправа виконується в групах), чому саме їхній предмет слід залишити. (Якщо його викинуть за борт, його внесок у людство зникне.)

Клас усіх оцінює й по одному голосує за того, хто має покинути повітряну кулю.

Командна естафета

- ✓ Такий вид дебатів дає можливість залучити до дебатів увесь клас.
- ✓ Учитель організовує команду (до 6 людей), яка представлятиме одну з позицій щодо обраного дискусійного питання.
- ✓ Кожна команда має певний час (3-5 хвилин), щоби представити свою позицію.
- ✓ Учитель зачитує питання для обговорення і дає можливість кожній команді обговорити свої аргументи.
- ✓ Представник чи представниця команди робить виступ тривалістю не більше 1 хвилини. Доки хвилина не вичерпалася, можна передати естафету комусь іншому, щоб той продовжив лінію аргументації.
- ✓ Аби показати готовність до передачі естафети, треба підняти руку.
- ✓ Нікому не можна передавати естафету двічі, доки всі в команді хоча б раз її не прийняли.

Загальна кількість раундів дебатів має бути непарною (3-5).

Клас голосує за команду, яка представила кращі аргументи.

Внутрішнє коло — зовнішнє коло

- ✓ Поділіть клас на дві однакові групи.
- ✓ Перша група займає коло стільців, розвернених назовні.
- ✓ Друга група займає коло стільців навколо першої, сівши обличчям до неї.
- ✓ Учитель зачитує запитання для дискусії.
- ✓ Ті, хто сидить у внутрішньому колі, мають 10-15 хвилин на обговорення.
- ✓ Зовнішнє коло зосереджує увагу на внутрішньому. Ніхто, крім нього, не має права говорити.
- ✓ Усі з зовнішнього кола занотовують список аргументів учасників внутрішнього кола й додають свої примітки.
- ✓ Через 10-15 хвилин групи міняються ролями, і процес повторюється.
- ✓ Після другого туру всі діляться своїми спостереженнями з зовнішнього кола.
- ✓ Нотатки обох турів можна використати для подальшого обговорення в класі та/або написання есе.

Гра у спростування

Пари сідають одна навпроти одної. Хтось один виголошує твердження, інший одразу з ним не погоджується. Перший заперечує і наводить наступний контраргумент. Перемагає той, хто протримається найдовше.

- ✓ Підготуйте серію тверджень, або запропонуйте придумати власні.
- ✓ Усі шикуються одне навпроти одного на відстані близько 1 м.
- ✓ Одна сторона надає аргументи «за», інша — «проти».
- ✓ Учитель або учень/учениця зачитує твердження — наприклад, «усі тварини повинні мати права».
- ✓ Перший на боці «за» повторює твердження «усі тварини повинні мати права» й додає: «бо вони мають думки та почуття».
- ✓ Перший у лінії «проти» відповідає: «Я категорично не погоджуюся, бо тварини — це не люди».
- ✓ Другий у лінії «за» реагує: «Я категорично не погоджуюсь, оскільки тварини потребують захисту від людей».
- ✓ Процес триває, поки всі не сформулюють свої аргументи або поки не закінчаться ідеї «за» чи «проти».
- ✓ Коли кожне висловиться, обидві сторони можуть запропонувати опонентам підсумувати свої основні аргументи.
- ✓ Потім усі голосують за заяву.
- ✓ Наприкінці всі голосують і визначаються, яку сторону твердження вони підтримують.